

Referat af bestyrelsesmøde den 31. august 2018 på Christianslyst

Der var afbud fra Niels Jørgen Heick, Ruth Villadsen, Peder Damgaard og Per Paludan Hansen. Fra sekretariatet deltog Knud-Erik Therkelsen, Lars Dysgård, Marie de Fine Licht, Wienke Reimer, Anna-Lise Bjerager, Gunvor Vestergaard, Claus Jørn Jensen og Christopher Warnke.

Lørdag den 1. september gav Axel Johnsen en orientering om bogen om Grænseforeningens historie, hvorefter bestyrelsen besøgte Danevirke-Museum og fik en orientering om stedet i lyset af certificering som Verdens Kulturarv af Lisbet Bredholt Christensen.

1. Godkendelse af dagsorden

Dagsordenen blev godkendt.

2. Godkendelse af referat af bestyrelsesmødet den 25. og 26 maj 2018

Referatet blev godkendt og underskrevet.

3. Orientering ved formand Jens Andresen

Jens Andresen orienterede fra mødet i Det sydslesvigske Samråd den 28. juni 2018. Mødets åbne del var hurtigt overstået, mens debatten om nødvendigheden af en strukturanalyse i mindretallet var langvarig men dog frugtbar, idet der blev nedsat et udvalg, som skal arbejde videre med spørgsmålet. Udvalget skal dels formulere et overordnet formål med struktur-debatten (hvilke grundlæggende værdier og målsætninger i mindretallet skal afspejles i en ny struktur), og hvordan kan en ny struktur se ud. Flere fra mindretallet udtrykte et ønske om, at Grænseforeningen træder ind i udvalget, hvilket Jens Andresen gør.

Vi har modtaget Grænsfondens halvårsopgørelse. Der blev i 2017 udloddet over 7.0 mio. kr. til Grænseforeningen, fordi opsamlede værdier ellers ville blive beskattet. Fonden, der råder over en grundkapital på ca. 100 mio. kr. har i første halvår fået et udbytte på 2.9 mio. kr. Samtidig har der i første halvår været et kurstab på 5.9 mio. kr.

Formand og generalsekretær mødtes den 29. august efter ønske fra MEP Rina Ronja Kari fra Folkebevægelsen mod EU med hende. Især europæiske mindretalsforhold blev berørt. Rina Ronja Kari vurdering var, at EU-kommissionen ville gøre meget for "at slippe lettest muligt" om ved borgerinitiativet Minority Safepack og den million underskrifter, som nu er afleveret til kommissionen. Hun nævnte, at der er to dominerende tabuer i EU-systemet, nemlig flytteriet mellem Bruxelles og Strasbourg og så mindretalsspørgsmål. Rina Ronja Kari opfordrede Grænseforeningen til i den kommende valgkamp aktivt at rejse spørgsmålet over for danske kandidater, om de vil tage de 80 mio. EU-borgere, som tilhører nationale mindretal, alvorligt. Der var enighed om, at Grænseforeningen skulle forsøge at afholde offentlige møder med kandidater i de fem regioner i løbet af foråret.

Jens Andresen har modtaget flere positive reaktioner på sin kronik i Kristeligt Dagblad om genforeningsstenene og det synspunkt, at de næste 600 sten bør betragtes som et samlet monument, som bør sikres for eftertiden. Formand og generalsekretær og Marie de Fine Licht mødtes med kulturminister Mette Bock i løbet af efteråret.

Jørgen Bruun Christensen orienterede om samarbejde med Teatret Møllen om "Grænsevogteren", som meldes ud til lokalforeningerne i et kommende nyhedsbrev. Lokalforeningerne bedes tilkendegive evt. interesse over for Jørgen Bruun Christensen senest 10. november.

Side 2/4

4. Orientering ved Knud-Erik Therkelsen

Knud-Erik Therkelsen orienterede om medarbejdersituationen. Hovedparten af Gert Mailands arbejdsområder overgår pr. 1. september til Lars Dysgård, med hvem Gert Mailand også bytter plads. Gert Mailand fortsætter som administrator af fonde og legater samt arbejdet med at beskrive diverse administrative procedurer m.v. Maya Bram Sommer går på barsels- og forældreorlov fra 1. oktober. Peter Del Pin tiltræder som barselsvikar medio september. Wienke Reimer er ansat som projektleder for det europæiske mindretalsprojekt (omtales senere). Studentermedhjælperne Sebastian Schlüter og Karina Pedersen stopper pr. 31. august.

Samarbejdet med Mino Danmark om genetablering af Løgumkloster Ny Højskole er strandet, idet en pengestærk køber med et tysk fond i ryggen forventes at overtage bygningerne pr. 1. oktober 2018.

Knud-Erik Therkelsen og Gunvor Vestergaard havde den 27. august på Deutsches Gymnasium i Aabenraa et møde med formand Frauke Tengler og sekretariatsleder Michaela Oesser for ADS-Grenzfriedensbund. Fokus var på fremtidige samarbejdsmuligheder, herunder ikke mindst en stor interesse for Grænseforeningens ambassadørprojekter samt muligheden for, at tyske unge kunne gå på efterskole i Danmark.

Folkemødet på Ejer Bavnehøj den 26. august havde ca. 75 deltagere plus et antal gymnaster og folkedansere. Hovedtalere var finansminister Kristian Jensen og medlem af Landdagen Lars Harms (SSW).

I forbindelse med 2020-udvalgets arbejde er der udsendt spørgeskema til lokalforeningernes bestyrelsesmedlemmer. Spørgeskemaet er anonymt og skal besvares digitalt med svarfrist til analysefirmaet Moos-Bjerre den 12. september. Vi har en målsætning om mindst 100 besvarelser. Moos-Bjerre har modtaget henvendelse fra tilstrækkelig mange interesserede sydslesvigere til at kunne gennemføre den ønskede kvalitative undersøgelse af "bredden i den sydslesvigske fortælling". Interviewene gennemføres medio september.

Der er tilmeldt 111 unge sydslesvigere til efterskoleophold i Danmark i skoleåret 2018-19. Ikke siden 1957 har der været så mange unge sydslesvigere på efterskole i Danmark(!). 10 unge sydslesvigere går (uden tilskud) på Deutsche Nachschule i Tinglev.

Gunvor Vestergaard orienterede om undervisningsmaterialet "Im Grenzgebiet" om Genforeningen/grænseflytningen, som er under udarbejdelse og målrettet tyske ungdomsuddannelser. Niels Schou samarbejder med en ph.d. studerende ved Kiels Universitet om det indholdsmæssige og med regionskontoret om finansiering.

Anna-Lise Bjerager orienterede bestyrelsen om udvikling af hjemmesiden. Der er brug for dels at omstrukturere forsiden for at gøre den mere overskuelig og brugervenlig, dels en generel opdatering og modernisering af hjemmesidens udtryk. Den økonomiske udfordring vil være i størrelsesordenen 3-500.000 kr., hvilket bestyrelsen tog til efterretning.

5. Budgetopfølgning pr. 30. juni 2018

Budgetkorrektio n for budget for indeværende år. Lars Dysgård gennemgik budgettet for 2018 med diverse mindre budgetkorrektioner. Bestyrelsen tog korrektionerne til efterretning.

6. Godkendelse af Lokalforeningsudvalgets kommissorium

Lokalforeningsudvalgets medlemmer er Per Grau Møller (formand), Bo Trelborg og Patrick Wildenradt fra bestyrelsen samt lokalforeningsformændene Anders Larsen (Guldborgsund), Johan Partsch (Aarhus) og Ejner Børsting (Midtsjælland).

Udvalget foreslog bestyrelsen følgende kommissorium, som blev taget til efterretning:

Side 3/4

Udvalget er nedsat af bestyrelsen for Grænseforeningen med tre repræsentanter for denne samt 3 repræsentanter for lokalforeningerne. Derudover deltager udvalgte sekretariatsmedarbejdere. Hovedformålet for udvalget er at se på foreningens relation til lokalforeningerne samt sekretariatets service over for disse. Der sættes fokus på 1) Medlemsdatabasen og deraf afledte funktioner, 2) Grænseforeningens hjemmeside med særligt fokus på lokalforeningerne og 3) Sekretariatets generelle service over for lokalforeningerne.

Udvalget holdt sit første møde den 15. august 2018. Per Grau Møller supplerede det udsendte referat af mødet. Bo Trelborg understregede, at det havde været et godt møde, hvor forskellighederne i foreningerne var kommet frem.

Efterfølgende havde to af udvalgets medlemmer trukket sig med henvisning til, at udvalget ikke arbejdede tilstrækkeligt overordnet, og at konkrete kravspecifikationer fra lokalforeningerne ikke fik tilstrækkelig opmærksomhed. Knud-Erik Therkelsen nævnte, at de involverede medarbejdere mødte velforberejdede op til udvalgsrådet, og at dette kunne efterlade det fejlagtige indtryk, at løsningerne var givet på forhånd. Endvidere understregede han vigtigheden af en god og konstruktiv dialog mellem udvalg og sekretariatet.

Det blev besluttet at kontakte de to "frafaldne". Per Grau Møller indkalder derefter til et nyt møde i udvalget.

7. Orientering om Genforeningsjubilæet

Marie de Fine Licht uddelte et bilag med de aktuelle initiativer, som der arbejdes med: Genforeningssten – bevaring og opmærksomhed. Omtalt under formandens orientering. Koncertturné med Sigurd Barrett og bogudgivelse i samarbejde med Politikens Forlag. Mulighed for at de små steder kan arrangere. Fondsansøgning klar. Konference i samarbejde med Folketingets præsidium og Syddansk Universitet (Steen Bo Frandsen) den 10. januar 2020 i Landstingssalen – og senere i Kiel eller i Berlin. Brætspil. Hurtigt og sjovt spil som lægger op til gentagelse. Ikke for videnstungt. Sangkonkurrence. Måske mulighed for optagelse i den nye Højskolesangbog, som udkommer i 2020. Planer om at udvikle en genforeningsrose i forbindelse med markeringen. Foto blev fremlagt. Grænseforeningens 100-års jubilæum markeres primært på Sendemandsmødet i 2020, men også på selve dagen den 2. november 2020. Grundlovsdag 2020. Der arbejdes på at få talere til at fokusere på Genforeningen og grundlovsrevisionen i 1920.

Endvidere: Dialog med Sangens Hus om tilskud til udvikling af større landsdækkende sangprojekt. Møde med Jens Anker Ambirk vedrørende hjemmesiden om genforeningssten www.ambirk.eu Møde den 29. august med for BHJ Fonden om Grænseforeningen overvejelser og planer. Kirsten Rykind-Eriksen orienterede om planerne om en folkefest i Jelling den 25-26. april 2020.

Det blev besluttet at Marie de Fine Licht deltager i formandskabets møder frem til genforeningsjubilæet er overstået.

Per Grau Møller foreslog, at der afsættes et beløb til hver lokalforening i tilskud til arrangementer i forbindelse med genforeningsjubilæet. Ideen tages op på næste møde i formandskabet. Lars Bjerre foreslog, at der hyres et godt orkester til Sendemandsmødet i 2020. Karsten Simonsen foreslog at der udvikles en Genforenings-øl, evt. i samarbejde med Bryggeriet Fuglsang i Haderslev.

8. Orientering om Minority Changemaker Programme

Wienke Reimer gennemgik ændringerne i forhold til den oprindelige projektskitse, der blev præsenteret for bestyrelsen i april 2018.

Side 4/4

Der har været afholdt adskillige møder med forstander Karsten Dressø om det pædagogiske og praktiske samarbejde med Jaruplund Højskole. Der er enighed om at kurset skal have en sådan kvalitet og relevans, at de kan gentages i en årrække. Det er afgørende at udvikle og fastholde et tæt samarbejde med Youth of European Nationalities (YEN), således at projektet understøtter ungdomsorganisationens øvrige arbejde. Der planlægges nu 4-5 workshops forskellige steder i Europa, som skal give unge med mindretalsbaggrund medejerskab til projektet og danne grundlag for rekruttering til kurset i 2020. Disse workshops erstatter ideen om et langt kursus i 2019. Starten på kurset i 2020 flyttes til ca. 1. april, så kurset knytter an til YENs Påskeseminar og afslutningen bliver så i slutningen af juni med mulighed for deltagelse i Roskilde Festival og genforeningsjubilæet i Danmark. Der søges indarbejdet 10-15 ECTS points i kurset. Dette sker i samarbejde med Steen Bo Frandsen og Center for Grænseregionsforskning/Syddansk Universitet.

Ideen med at indarbejde ECTS-points blev problematiseret af Kirsten Rykind-Eriksen, som gjorde opmærksom på, at danske højskoler anser friheden for curriculum og eksamen som hjerteblood. På den anden side har ingen dansk højskole forsøgt til et langt kursus at tiltrække en så stor gruppe unge europæere med et fælles fokus. En sådan høj målsætning kan kun lykkes hvis man er parat til at give lidt køb på principperne, hvilket netop kan lade sig gøre på Jaruplund Højskole.

Wienke Reimer har kontor i tilknytning til Det tyske Mindretalssekretariat i Berlin. Hun har derfor mulighed for daglig kontakt til de fire anerkendte mindretal i Tyskland. FUEN og YEN har også sekretariat i Berlin, men et andet sted.

9. Forslag om ændring af Grænseforeningens Kulturpris

Anna-Lise Bjerager gennemgik det udsendte notat, som argumenterer for, at Grænseforeningens Kulturpris fremover kan gives til en person eller organisation, der med vedholdenhed eller på nyskabende vis har ydet en ekstraordinær indsats for at øge kendskabet til grænselandets forhold og til mindretal i almindelighed udover til Sydslesvig.

Forslaget blev taget til efterretning.

10. Grænseforeningens position i forhold til det nationale og det postnationale

Jørgen Kühls manuskript på Sendemandsmødet, en række artikler fra Kristeligt Dagblad samt Mette Bock seneste indlæg i Flensborg Avis var udsendt.

Det sene tidspunkt taget i betragtning blev det besluttet at sætte denne debat på dagsordenen på næste bestyrelsesmøde før orienteringspunkterne, så bestyrelsen kan få god tid til at drøfte emnet.

11. Eventuelt

Karsten Simonsen gjorde opmærksom på, at Mads Rykind-Eriksen havde trukket sig fra Medieudvalget. Udvalget arbejder på at finde en ny ressource-person.

Per Grau Møller spurgte om det er ok, at e-mail adresser på hjemmesiden står anført med @, hvilket giver søgemaskiner nem mulighed for at finde og misbruge adresserne. Der var ingen protester herimod.

Knud-Erik Therkelsen orienterede om, at Prins Joachim og Prinsesse Maries hof havde meddelt, at de to ikke kan indgå i et fælles protektorat for Grænseforeningen.

12. Lukket møde – hvis behov herfor

Der var ingen drøftelse herunder.

Referat den 14. september 2018
Knud-Erik Therkelsen